

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 303/05-36

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Juraja Babjaka a Eduarda Báránaya vo veci sťažnosti A. H., bytom S.; M. P., bytom K.; I. H., bytom K.; V. N., bytom K.; M. N., bytom K.; J. P., E. P., M. P. a M. P., všetci bytom K., zastúpených advokátom JUDr. P. O., B., v ktorej namietajú porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 123/03 (pôvodne pod sp. zn. 11 C 1689/99), na neverejnom zasadnutí 10. februára 2006 takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 123/03 (pôvodne pod sp. zn. 11 C 1689/99) p o r u š i l základné právo A. H., M. P., I. H., V. N., M. N., J. P., E. P., M. P. a M. P. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 123/03 (pôvodne pod sp. zn. 11 C 1689/99) p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. A. H. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Košice II p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. M. P. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Košice II p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. I. H. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Košice II p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. V. N. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Košice II p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

7. M. N. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Košice II p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

8. J. P. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Košice II p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

9. E. P. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Košice II p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

10. M. P. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Košice II p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

11. M. P. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Košice II p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

12. Okresný súd Košice II je p o v i n n ý zaplatiť náhradu trov konania A. H., M. P., I. H., V. N., M. N., J. P., E. P., M. P. a M. P. v sume 38 318 Sk (slovom tridsaťosemtisícristoosemnať slovenských korún) na účet ich právneho zástupcu advokáta JUDr. P. O., B. do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

13. Sťažnosti A. H., M. P., I. H., V. N., M. N., J. P., E. P., M. P. a M. P. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 303/05-12 z 3. novembra 2005 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie sťažnosť A. H., bytom S.; M. P., bytom K.; I. H., bytom K.; V. N., bytom K.; M. N., bytom K.; J. P., E. P., M. P. a M. P., všetci bytom K. (ďalej spolu aj „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. P. O., B., v ktorej namietajú porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 123/03 (pôvodne pod sp. zn. 11 C 1689/99).

Vo svojej sťažnosti sťažovatelia uviedli, že 3. decembra 1999 podali na okresnom súde návrh na začatie konania o vydanie nehnuteľnosti, ktorý bol zaevidovaný pod sp. zn. 11 C 1689/99. Svojím návrhom sa domáhali, aby okresný súd zaviazal spoločnosť I., a. s., so sídlom K. (ďalej len „odporca“), vydať sťažovateľom „z parcely KN č. 1530/65 v katastrálnom území K. časť vo výmere 560 m², a z parcely KN č. 1545/6 v katastrálnom území K. časť vo výmere 924 m²; obe pôvodne tvorili parcelu č. 8061, zapísanú v PK vložke č. 9424 v k. ú. K.“.

Okresný súd vyzval odporcu, aby sa k podanému návrhu vyjadril až 30. mája 2001, t. j. po 18. mesiacoch od podania návrhu. Odporca sa vo svojom vyjadrení k návrhu čiastočne s podaným návrhom sťažovateľov „stotožnil“. Sťažovatelia následne na pojednávaní zobrali svoj návrh na vydanie parcely čiastočne späť, a to v rozsahu vydania parcely KN č. 1530/65 v katastrálnom území K. o výmere 560 m².

Okresný súd za celý čas od podania návrhu v uvedenej veci nariadil iba dve pojednávania. Na druhom z nich, ktoré sa uskutočnilo 16. apríla 2003, okresný súd uznesením zastavil konanie v časti, v ktorej sťažovatelia svoj návrh vzali späť, a súčasne ďalším výrokom konanie o vydanie parcely KN č. 1545/6 v katastrálnom území K. vylúčil na samostatné konanie z dôvodu hospodárnosti a toto konanie je ďalej vedené pod sp. zn. 11 C 123/03. Podľa názoru sťažovateľov neexistovali dôvody na vylúčenie tejto veci na samostatné konanie.

Podaním z 18. apríla 2001 sťažovatelia požiadali, aby okresný súd urýchlil konanie v predmetnej veci. Okresný súd až po doručení uvedenej žiadosti sťažovateľov doručil podaný návrh odporcovi. Po celý čas od podania návrhu (cca 15 mesiacov) bol okresný súd v tomto konaní nečinný a nevykonával žiadne úkony vo veci samej. Tento stav nečinnosti podľa sťažovateľov pretrváva aj v súčasnosti, pretože od vydania uvedeného uznesenia až dosiaľ, t. j. už viac ako 24 mesiacov, okresný súd vo veci vôbec nekoná.

Uvedený stav spôsobuje u sťažovateľov dlhodobý stav právnej neistoty. Sťažovatelia namietajú, že postupom a konaním okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn.

11 C 123/03 (pôvodne pod sp. zn. 11 C 1689/99) bolo porušené ich základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj ich právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ V. N. podal 9. augusta 2005 na okresnom súde sťažnosť na prietahy v konaní. Predseda okresného súdu v liste sp. zn. Spr 23122/05 zo 16. augusta 2005 konštatoval, že sťažnosť sťažovateľa V. N. je dôvodná, a prietahy v konaní zdôvodnil pracovnou zaťaženosťou sudkyne. Ostatní sťažovatelia podali na okresnom súde sťažnosť na prietahy v konaní 31. augusta 2005, na ktorú predseda okresného súdu odpovedal listom sp. zn. Spr 23139/05 z 8. septembra 2005, v ktorom konštatoval, že ich sťažnosť považuje za dôvodnú, a prietahy v konaní opätovne zdôvodnil enormnou zaťaženosťou sudkyne. K odstráneniu právnej neistoty sťažovateľov však ku dňu podania ústavnej sťažnosti nedošlo.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 123/03 (pôvodne pod sp. zn. 11 C 1689/99) porušil základné právo sťažovateľov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj ich právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, zakázal okresnému súde v predmetnom konaní pokračovať v porušovaní sťažovateľom označených práv, prikázal okresnému súde v predmetnom konaní konať, priznal každému zo sťažovateľov primerané finančné zadosťučinenie vo výške 60 000 Sk a zaviazal okresný súd zaplatiť sťažovateľom trovy právneho zastúpenia vo výške 38 718 Sk.

V závere svojej sťažnosti sťažovatelia uviedli, že súhlasia s upustením od verejného ústneho pojednávania v uvedenej veci.

Okresný súd sa k sťažnosti sťažovateľov vyjadril podaním sp. zn. Spr. 1425/05 z 8. decembra 2005 prostredníctvom svojho predsedu. Vo svojom vyjadrení chronologicky opísal priebeh preskúmaného konania a následne uviedol:

«Vzhľadom na vyššie uvedenú chronológiu vo veci vykonaných úkonov je nutné pripustiť, že dané konanie nevykazovalo počas celého trvania sporu známky úplnej bezprietahovosti, čo bolo zapríčinené objektívnymi dôvodmi, dlhodobo pretrvávajúcimi na

tunajšom súde. Od podania sťažností predsedovi súdu v auguste 2005 sa v danej veci koná bez akýchkoľvek prietáhov, priebežne a sústredene, preto je zarážajúce tvrdenie žalobcov, konštatované v podanej ústavnej sťažnosti (na strane 2, veta posledná), že „... stav nečinnosti okresného súdu pretrváva aj v súčasnosti ...“. Práve naopak, podanie takejto sťažnosti žalobcami možno považovať za účelové, keďže ústavnú sťažnosť podali dňa 21. 9. 2005, to je v čase, keď bolo zrejmé a nepochybné, že podanie sťažnosti predsedovi súdu malo za následok zjednanie nápravy a viedlo k vytyčeniu pojednávania, o čom všetci sťažovatelia vedeli, keďže si predvolania na vytyčené pojednávanie (23. 9. 2005) prevzali v dňoch 9. 9. až 19. 9. 2005.

I keď môže byť stav právnej neistoty účastníkov konania odstránený až právoplatným rozhodnutím súdu, v danom konaní k odstráneniu takejto právnej neistoty dochádza intenzívnym bezprietáhovým konaním súdu práve po podaní vyššie uvedených sťažností. Keďže ich podanie bolo pre zjednanie nápravy a odstránenie prietáhov dostatočné, z tohto pohľadu sa javí podanie ústavnej sťažnosti ako nadbytočné.

Vyššie uvedené skutočnosti navrhujem zohľadniť pri rozhodovaní ústavného súdu i v časti sťažovateľmi požadovaného finančného zadosťučinenia. Rovnako i skutočnosť, že svoju poplatkovú povinnosť si nesplnili s podaním návrhu.

Zároveň Vám oznamujem, že netrvám na tom, aby ústavný súd konal o veci samej na ústnom pojednávaní a súhlasím s upustením od neho.»

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania, ako aj z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania v predmetnej veci.

Okresnému súdu bol 3. decembra 1999 doručený návrh sťažovateľov na začatie konania o vydanie nehnuteľností, a to časti parcely č. 1530/65 v katastrálnom území K. vo výmere 560 m² a časti parcely č. 1545/6 vo výmere 924 m² taktiež v katastrálnom území K. [pôvodne tvoriace parcelu č. 8061 zapísanú v PK vložke 9424 katastrálne územie K.

(ďalej spolu aj „nehnutelnosti“) smerujúci proti odporcovi. Predmetný návrh bol na okresnom súde zaevidovaný pod sp. zn. 11 C 1689/99.

Pokynom z 9. augusta 2000 nechal vo veci konajúci sudca vyzvať sťažovateľov na zaplatenie súdneho poplatku za podaný návrh vo výške 500 Sk spoločne a nerozdielne a taktiež vyzvať sťažovateľa I. H. na predloženie splnomocnenia na zastupovanie sťažovateľky A. H. Svoju poplatkovú povinnosť sťažovateľa splnili 25. augusta 2000 a v prílohe podania doručeného 27. septembra 2000 bola okresnému súdu predložená vyžiadaná plná moc.

Sťažovateľ V. N. podaním zo 17. apríla 2001 požiadal okresný súd o urýchlenie konania v predmetnej veci.

Zákonný sudca nechal úpravou z 23. apríla 2001 zaslať podaný návrh odporcovi spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadril, ako aj zaslať Okresnému úradu K., katastrálnemu odboru, žiadosť o oznámenie „kódu BPEJ“ nehnuteľností, ktoré sú predmetom tohto konania. Katastrálny odbor Okresného úradu K. na výzvu súdu reagoval listom doručeným mu 8. júna 2001, v ktorom mu oznámil, že požadované informácie mu poskytne Okresný úrad K., odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva. Odporca sa k návrhu v uvedenej veci vyjadril prostredníctvom svojej právnej zástupkyne podaním doručeným 29. júna 2001.

Vo veci konajúci sudca nechal pokynom z 26. septembra 2002 vyžiadať výpis z obchodného registra týkajúci sa odporcu a súčasne vyžiadať dedičský spis sp. zn. 39 D 331/93 týkajúci sa dedičského konania po A. H. Požadovaný výpis z obchodného registra ohľadne odporcu bol okresnému súdu doručený 10. októbra 2002.

Dňa 14. marca 2003 vo veci konajúci sudca nariadil pojednávanie na 16. apríl 2003 a súčasne nechal zaslať Katastrálnemu úradu K., Správe katastra K., žiadosť o zaslanie viacerých listov vlastníctva, príp. identifikácie nehnuteľností, ktoré sú predmetom tohto konania, najneskôr do termínu nariadeného pojednávania.

Na pojednávaní konanom 16. apríla 2003 bolo okresným súdom uznesením vylúčené konanie o vydanie parcely č. KN 1545/6 v katastrálnom území K. na samostatné konanie. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 8. júla 2003.

Okresný súd listom z 25. februára 2004 požiadal Katastrálny úrad K., Správu katastra K., o zaslanie kópií dokladov, na základe ktorých bolo k žalovaným nehnuteľnostiam zapísané vlastnícke právo v prospech odporcu, ako aj o vyjadrenie k nezrovnalostiam v údajoch na predloženej identifikácii parcely č. 8061 zapísanej v PKN vložke 9424. Správa katastra K. odpovedala na výzvu okresného súdu podaním doručeným mu 24. marca 2004.

Pokynom z 22. júla 2004 nechal vo veci konajúci sudca vyzvať sťažovateľa V. N., aby súdu oznámil, či sťažovatelia na podanom návrhu trvajú, a ak áno, požiadať ho o predloženie geometrického plánu. Sťažovateľ V. N. okresnému súdu na jeho výzvu odpovedal podaním doručeným 10. septembra 2004, v ktorom okresnému súdu oznámil, že sťažovatelia na podanom návrhu trvajú a geometrický plán po jeho vyhotovení obratom doručia.

V prílohe podania doručeného okresnému súdu 4. októbra 2004 sťažovateľ V. N. okresnému súdu doručil geometrický plán č. 539/2004.

Na č. l. 36 bola v spisovom materiáli v uvedenej veci pripojená sťažnosť na prietahy v konaní sťažovateľa V. N. z 5. augusta 2005.

Vo veci konajúci sudca následne pokynom z 5. septembra 2005 nariadil pojednávanie v uvedenej veci na 23. september 2005.

Na č. l. 38 spisu bola pripojená sťažnosť ostatných sťažovateľov (okrem sťažovateľa V. N.) na prietahy v konaní podaná prostredníctvom ich právneho zástupcu.

Advokát JUDr. J. F. okresnému súdu podaním zo 14. septembra 2005 oznámil, že odporcu v predmetnom konaní nezastupuje, a súčasne mu zaslal kúpnu zmluvu, ktorou

odporca spornú nehnuteľnosť odpredal spoločnosti T., a. s., so sídlom Č., ktorá je podľa neho v tomto konaní aj pasívne legitimovaným subjektom.

Pojednávanie v uvedenej veci konané 23. septembra 2005 bolo z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu odročené.

Konateľka spoločnosti E., s. r. o., so sídlom T., vrátila okresnému súdu odporcovi zaslané predvolanie na pojednávanie nariadené na 19. október 2005 v uvedenej veci, pretože vlastnícke právo sporných nehnuteľností prešlo na základe kúpnej zmluvy z odporcu na spoločnosť T., a. s., so sídlom Č.

Slovenská katolícka charita okresnému súdu listom z 3. októbra 2005 oznámila, že sťažovateľka A. H. je klientkou ich zariadenia a pre zlý zdravotný stav, vysoký vek a aj značnú vzdialenosť sa na pojednávania v uvedenej veci nemôže dostaviť, preto ju na pojednávaniach zastupuje V. N., ktorému dala svoje splnomocnenie.

Sťažovateľ I. H. na pojednávaní konanom 19. októbra 2005 okresný súd požiadal o poskytnutie lehoty na upravenie okruhu účastníkov, ako aj zmenu petitu ich návrhu. Okresný súd následne uznesením pojednávanie v uvedenej veci odročil na 30. november 2005.

Podaním doručeným okresnému súdu 31. októbra 2005 požiadali sťažovatelia o pripustenie zmeny podaného návrhu.

Okresný súd uznesením z 11. novembra 2005 zmenu návrhu v zmysle ich podania doručeného 31. októbra 2005 nepripustil.

Podaním doručeným okresnému súdu 16. novembra 2005 sťažovatelia podali návrh na vydanie predbežného opatrenia o zdržanie sa nakladania s nehnuteľnosťami.

Okresný súd pojednávanie konané 30. novembra 2005 uznesením odročil na neurčito, s tým, že sťažovateľom uložil povinnosť v lehote 15 dní predložiť súdu písomne vyhotovený návrh na zmenu návrhu s potrebným počtom kópií pre nových účastníkov.

Listom doručeným 7. decembra 2005 požiadala spoločnosť T., a. s., Č., o zasielanie predvolaní v uvedenej veci na ich adresu vzhľadom na to, že sa stala vlastníkom nehnuteľnosti, ktorá je predmetom uvedeného sporu, na základe kúpnej zmluvy.

Uznesením sp. zn. 11 C 123/2003 z 30. novembra 2005 okresný súd konanie vo veci vydania predbežného opatrenia, ktoré sťažovatelia zobrali späť v celom rozsahu na uskutočnenom pojednávaní, zastavil.

Dňa 7. decembra 2005 sťažovatelia okresnému súdu doručili svoj návrh na rozšírenie podaného návrhu na začatie konania podľa § 95 Občianskeho súdneho poriadku.

III.

1. Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy: „Každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).“

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

Otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníka konania

a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (napr. II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98). Tieto tri kritériá zohľadňuje pri namietanom porušení práva na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj Európsky súd pre ľudské práva (III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03).

A) Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je návrh na začatie konania o vydanie nehnuteľností. Z obsahu súdneho spisu, z vyjadrení sťažovateľov a okresného súdu ani z nimi predložených na vec sa vzťahujúcich listín ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť svedčiacu o právnej alebo skutkovej zložitosti veci, ktorá by mohla mať vplyv na predĺženie konania v uvedenej veci.

B) Správanie sťažovateľov ako účastníkov konania ústavný súd hodnotí ako súčinnosť. Sťažovatelia reagovali na výzvy okresného súdu (zaplatili súdny poplatok, predložili okresnému súdu vyžiadané listiny a pod.) a za účelom ochrany svojich práv v predmetnom konaní využili opravné prostriedky. Podľa zistenia ústavného súdu sťažovatelia v priebehu konania využívali svoje procesné práva (podali návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorí vzali späť ešte pred rozhodnutím okresného súdu o ňom, ďalšími podaniami navrhli zmenu a následne rozšírenie ich návrhu na začatie konania). Čas, ktorý okresný súd potreboval na rozhodnutie o návrhoch, ktorými si sťažovatelia uplatnili svoje procesné práva, však podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu nemožno započítať nielen na ťarchu sťažovateľov, ale ani na ťarchu okresného súdu (mutatis mutandis III. ÚS 192/02, III. ÚS 82/05).

S ohľadom na vyššie uvedené ústavný súd v správaní sťažovateľov nezistil žiadne okolnosti, v dôsledku ktorých by mohlo dôjsť k spomaleniu postupu okresného súdu v predmetnom konaní.

C) Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup okresného súdu v predmetnej veci.

Ústavný súd v preskúvanom konaní zistil dlhé obdobia nečinnosti v postupe okresného súdu, ktoré mali výrazný vplyv na doterajšiu dĺžku konania. Okresný súd vykonal prvotné jednoduché úkony súvisiace s podaním návrhu na začatie konania (zaslanie výziev na zaplatenie súdneho poplatku a predloženie plnomocenstva) až 9. augusta 2000, t. j. po viac ako ôsmich mesiacoch od podania návrhu na začatie konania (3. decembra 1999). Nečinný bol okresný súd aj v ďalšom takmer sedemmesačnom období trvajúcim od 27. septembra 2001 (doručenie súdom požadovaného plnomocenstva) až do 23. apríla 2001, keď vo veci konajúci sudca nechal zaslať podaný návrh na začatie konania odporcovi. Rovnako v ďalšom pätnásťmesačnom období trvajúcim od 29. júna 2001, keď odporca doručil okresnému súdu svoje vyjadrenie k podanému návrhu, až do 26. septembra 2002, keď boli na základe pokynu zákonného sudcu zaslané žiadosti o predloženie výpisu z obchodného registra týkajúceho sa odporcu a predloženie dedičského spisu, okresný súd nevykonával v predmetnej veci žiadne procesné úkony. Ďalšie trinásťmesačné obdobie nečinnosti okresného súdu v predmetnom konaní podľa zistenia ústavného súdu začalo 4. októbra 2004 (okresnému súdu bol doručený ním vyžiadaný geometrický plán) a trvalo až do 5. septembra 2005, keď vo veci konajúci sudca nariadil pojednávanie v predmetnej veci. Nečinnosť okresného súdu vo vyššie označených obdobiach bez toho, aby jeho postupu bránila zákonná prekážka, je potrebné považovať za zbytočné prietahy v konaní v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd konštatuje, že konanie, ktoré je predmetom posúdenia, trvá už viac ako päť rokov a dva mesiace. Z uvedenej doby podstatnú časť (takmer štyridsaťtri mesiacov, teda tri roky a sedem mesiacov) tvoria obdobia, v ktorých dochádzalo k zbytočným prietahom v konaní v dôsledku nečinnosti okresného súdu.

S ohľadom na vyššie uvedené nemožno dobu predmetného konania vedeného na okresnom súde považovať za ústavne akceptovateľnú vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako ani za primeranú vo vzťahu k právu podľa čl. 6 dohovoru. Ústavný súd preto dospel k záveru, že uvedené práva sťažovateľov boli porušené.

2. Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Pretože ústavný súd zistil, že nečinnosťou okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj ich práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 dohovoru, prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádzajú sťažovatelia domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

3. Sťažovatelia vo svojej sťažnosti žiadali aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 60 000 Sk pre každého z nich, ktoré odôvodnili tým, že niekoľkoročnými prietahmi v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 11 C 123/03 (pôvodne pod sp. zn. 11 C 1689/99) im bola spôsobená značná právna neistota, ktorá sa prejavuje predovšetkým v tom, že hoci okresnému súdu predložili všetky im dostupné dôkazy preukazujúce vlastnícke právo k nehnuteľnosti, ktorej vydanie svojim návrhom požadovali, okresný súd vo veci nielenže v primeranom čase nerozhodol, ale v uvedenej veci ani nekonal. Sťažovatelia v dôsledku toho musia trpieť užívanie svojho majetku osobou, ktorá nie je jeho vlastníkom, a so svojím majetkom nemôžu slobodne nakladať.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení v tejto veci pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadosťučinenia žiadal zohľadniť svoju námietku, že zo strany

sťažovateľov došlo k účelovému, resp. nadbytočnému podaniu ústavnej sťažnosti krátko po podaní ich sťažnosti na priet'ahy, ktorá predstavovala podľa neho dostatočný prostriedok nápravy v tomto konaní. Vo vzťahu k tejto argumentácii ústavný súd prihliadol na skutočnosť, že okresný súd mal v predmetnom konaní možnosť pristúpiť k intenzívnemu bezpriet'ahovému konaniu už na základe žiadosti o urýchlenie konania zo 17. apríla 2001, na ktorú však reagoval iba vykonaním prvotných jednoduchých procesných úkonov a následne zostal v uvedenom konaní opätovne dlhodobo nečinný, ako aj na skutočnosť, že pojednávanie nariadené po podaní sťažnosti na priet'ahy sťažovateľmi bolo zrušené z dôvodov na strane okresného súdu (práceschopnosť zákonného sudcu). Vzhľadom na tieto skutočnosti sa podanie ústavnej sťažnosti krátko po podaní sťažnosti na priet'ahy v konaní javí ako prirodzený dôsledok riešenia dlhodobo narušenej právnej istoty sťažovateľov vzniknutej v dôsledku priet'ahového konania okresného súdu v ich veci.

Ústavný súd považoval v tomto prípade za primerané priznať každému zo sťažovateľov sumu 40 000 Sk (spolu vo výške 360 000 Sk). Táto suma zohľadňuje celkovú dĺžku predmetného konania s prihliadnutím na predmet konania okresného súdu a dĺžku zbytočných priet'ahov (tri roky a sedem mesiacov).

4. Sťažovatelia prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadali priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom vo výške 38 718 Sk, ktoré bližšie špecifikovali ako odmenu za dva úkony právnej služby (pre deviatich sťažovateľov) vrátane režijného paušálu ($18 \times 2\,001 \text{ Sk} + 18 \times 150 \text{ Sk} = 38\,718 \text{ Sk}$).

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľov ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1, § 11, § 13 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb s tým, že predmet konania podľa čl. 127 ústavy pred ústavným súdom, ktorým sú základné práva a slobody, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, v zásade nie je ocenený peniazmi. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v období od 1. januára 2005 v konaní pred ústavným súdom predstavuje 2 501 Sk (za spoločný úkon vykonávaný pri zastupovaní

dvoch alebo viacerých osôb sa základná sadzba tarifnej odmeny zníži o 20 %, t. j. na 2 001 Sk) a hodnota režijného paušálu 150 Sk.

Ústavný súd právnej zástupkyňi sťažovateľov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2005 (príprava a prevzatie veci a písomné podanie na súd) priznal odmenu vo výške 36 018 Sk (18 x 2 001 Sk) vrátane úhrady režijného paušálu vo výške 300 Sk (2 x 150 Sk), spolu teda vo výške 36 318 Sk, a vo zvyšnej časti uplatnenému nároku na priznanie náhrady trov konania v návrhu sťažovateľov nevyhovel.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2006